

Λιάγραμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸ 1420. Τὸ σχέδιον παριστάνει τὴν Πόλιν περιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ μεγάλου τείχους καὶ τὸ Πέραν, ἐπὶ δὲ τῆς ἀσιατικῆς ὄχθης τὸν σουλτάνον ἐφιππον. Εἰς τὸ κάτω μέρος αἱ εἰκόνες τῶν σουλτάνων.
(Ἐκ παλαιᾶς χαλκογραφίας)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΠΡΟΣΚΑΙΡΙΟΣ ΥΦΕΣΙΣ, ΑΛΛΑ ΦΟΒΕΡΑ ΕΞΕΓΕΡΣΙΣ ΤΩΝ ΟΣΜΑΝΙΔΩΝ

Μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ταύτην τὸ κράτος τῶν Ὀσμανιδῶν δὲν κατελύθη μὲν, διότι ὁ Ταμερλάν οὔτε εἰς τὴν Εὐρώπην ἠδυνήθη νὰ πραιωθῇ δι' ἔλλειψιν στόλου, οὔτε ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ παρέμεινεν ἵνα συμπληρώσῃ τὴν ὀλοσχερῆ χείρωσιν τῶν ἐν τῇ χερσονήσῳ ἐκείνῃ ὀσμανικῶν κήσεων. Ἀλλὰ, ἂν τὸ κράτος τοῦτο δὲν κατελύθη, κατεκερατίσθη ὅμως διὰ τε τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ταταρικοῦ δορικτήτορος καὶ τὴν διχόνοιαν τῶν υἱῶν τοῦ Βαγιαζήτ. Ὁ μὲν Ταμερλάν ἀποκατέστησεν εἰς τὰς κτήσεις αὐτῶν τοὺς τουρκομανικοὺς ἡγεμόνας τοῦ Ἀιδδίν, τοῦ Μεντεσχιέ, τοῦ Τεκκέ, τοῦ Κέρμιαν καὶ τοῦ Καραμάν, οἱ δὲ τέσσαρες τοῦ Βαγιαζήτ υἱοί, Σουλεϊμάν, Μούσα, Ἴσα καὶ Μωάμεθ, ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὑπολειπομένων λειψάνων τῆς πατρικῆς κληρονομίας. Ἐκ τούτων ὁ πρῶτος, ὁ καὶ πρεσβύτερος, διαπεράσας εἰς Εὐρώπην ἤρξε τῶν ἐνταῦθα ὀσμανικῶν χωρῶν, οἱ δὲ λοιποὶ τρεῖς ἤριζον ἐν Ἀσίᾳ. Ὁ ἐμφύλιος οὗτος ἀγὼν διήρκεσεν ἔτη δέκα, μέχρις οὗ ὁ νεώτερος τῶν εἰρημένων σουλτανοπαίδων, Μωάμεθ ὁ Α΄, κατισχύσας ἀλληλοδιαδόχως ὄλων τῶν λοιπῶν, ἠνώρθωσε τὴν ἐνότητα τοῦ κράτους καὶ ἐπανέλαβε τὴν κατακτητικὴν αὐτοῦ πορείαν. Τί ἄρα γε ἔπραξαν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἵνα ὠφεληθῶσιν ἐκ τῶν δεινῶν δυσχερειῶν τοῦ ἀντιπάλου αὐτῶν καὶ προλάβωσι τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτοῦ; Δυστυχῶς οὐδέν, ἢ σχεδὸν οὐδέν πρὸς τοῦτο ἐπιτήρδειον.

Ὁ βασιλεὺς Μανουήλ, ὅστις ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1399 περιεφέρετο εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπαιτῶν εἰς μάτην ἐπικουρίας, ἀμα μαθὼν τὴν καταστροφὴν τοῦ Βαγιαζήτ ἐπέ-

